

Jan Pavel II. na valném shromáždění OSN

(New York 5.10.1995)

V úvodu svého projevu Svatý otec zdůraznil: “Jsem si plně vědom, že řeči k tomuto váženému shromáždění se v jistém smyslu obracím k celé rodině národů, žijících na zemi...”

“Dámy a pánové! Na prahu nového tisíciletí jsme svědky mimořádného a globálního zrychlení onoho úsilí o svobodu, jež je jednou z velkých hybných sil lidských dějin. Tento jev se neomezuje na jedinou část světa, ani není výrazem jediné kultury. Naopak v každém koutu země mužové i ženy, navzdory hrozbám násilí, čelili riziku svobody a žádali, aby jí byl přiznán prostor ve společenském, politickém i hospodářském životě podle jejich důstojnosti svobodných osob. Toto všeobecné úsilí o svobodu je opravdu jedním z charakteristických rysů naší doby.” Nato připomněl svou minulou návštěvu OSN, 2.10.1979, při níž zdůraznil, že úsilí o svobodu v naší době má svůj základ v oněch základních právech, které člověk má, protože je takový. Právě barbarské činy proti lidské důstojnosti vedly OSN k vytvoření Všeobecné deklarace práv člověka. Ta byla také opěrným bodem pro odvážné muže a ženy, kteří bojovali ve svých zemích o více svobody.

“Pro nás je důležité pochopit vnitřní strukturu tohoto světového hnutí. Právě jeho planetární charakter nám poskytuje první a základní “údaj” tím, že potvrzuje, že jsou opravdu všeobecná lidská práva, zakotvená v přirozenosti lidské osoby; v nich se zrcadí objektivní a nevyhnutelné požadavky všeobecného mravního zákona. Tato práva nejsou vůbec nějaká abstraktní tvrzení, vždyť nám říkají něco důležitého ohledně konkrétního života každého člověka a každé společenské skupiny. Připomínají nám také, že nežijeme v nerozumném nebo nesmyslném světě, ale naopak, že je v něm mravní logika, která osvětluje lidskou existenci a umožňuje dialog mezi lidmi a národy. Chceme-li, aby století útisku uvolnilo místo století přesvědčování, musíme najít cestu k diskusi, používat při ní pochopitelnou a společnou řeč, týkající se budoucnosti člověka. Všeobecný mravní zákon, vepsaný do srdce člověka, je onou “gramatikou”, na jejímž základě se svět může pustit do této diskuse o své budoucnosti.

Z tohoto hlediska je velmi povážlivou skutečností, že dnes někteří popírají všeobecnost lidských práv. Jistě, v rámci lidské svobody není jediný model politického nebo hospodářského uspořádání, protože rozmanité kultury a historické zkušenosti dávají ve svobodné a odpovědné společnosti vznik rozmanitým ústavním formám. Avšak jedna věc je prosazovat oprávněný pluralismus “forem svobody” a jinou věcí je upírat lidské přirozenosti nebo lidské zkušenosti jakoukoliv všeobecnost nebo možnost ji pochopit. Ten druhý názor činí mezinárodní politiku přesvědčování krajně obtížnou, ne-li přímo nemožnou.

Mravní hybné síly všeobecného úsilí o svobodu se jasně vynořily ve střední a východní Evropě nenásilnými revolucemi roku 1989. Ony historické události ukázaly, že úsilí o svobodu je nepotlačitelný požadavek, který vyvěrá z uznání neocenitelné důstojnosti a hodnoty lidské osoby a nemůže než být doprovázeno angažovaností v její prospěch. Moderní totalitarismus byl především útokem na důstojnost osoby, útokem, který zašel až k popření nedotknutelné hodnoty jejího života. Revoluce roku 1989 se staly možné díky úsilí odvážných mužů a žen, kteří se inspirovali jiným názorem, a koneckonců hlubším a mocnějším: pojetím člověka jako inteligentní a svobodné osoby, nositelky tajemství, které ji přesahuje, vybavené schopností přemýšlet a volit - a tedy schopné moudrosti a ctnosti. Rozhodující pro úspěch těchto nenásilných revolucí byla zkušenost společenské solidarity: tváří v tvář režimům, opírajícím se o sílu propagandy a teroru, tvořila ona solidarita mravní jádro “moci bezmocných”, byla to prvotina naděje a zůstává napomenutím týkajícím se možnosti, že člověk má jít na svém pochodu dějinami cestou nejvznešenějších tužeb lidského ducha.”

V dalším průběhu své řeči Jan Pavel II. se zabýval úsilím jednotlivých národů po dosažení svobody. Připomněl, že ještě neexistuje podobná charta práv národů. V této souvislosti pak vyzdvihl: “Jestliže ale práva národa vyjadřují životní požadavky “zvláštnosti”, neméně důležité je podtrhnout požadavek univerzality, vyjádřené skrze silné vědomí povinností, které mají národy

ve vztahu k jiným národům a k celému lidstvu. Především je to jistě povinnost žít v postoji míru, respektu a solidarity vůči ostatním národům. Tak výkon práv národa, vyvažovaný potvrzením a uskutečňováním povinností, podporuje plodnou “výměnu dober”, jež posiluje jednotu mezi všemi lidmi.”

Dále se Svatý otec zabýval vypjatým nacionalismem, který vylučuje druhé pro jejich kulturní odlišnosti. V této souvislosti definoval:

“A právě zde (v otázce významu osobní existence) můžeme identifikovat zdroj úcty, jež přísluší každé kultuře a každému národu: jakákoliv kultura je reflexivní úsilí o tajemství světa a zvláště člověka: je to způsob, jakým dát výrazně transcendentním rozměrům lidského života. Srdcem každé kultury je její přístup k největšímu tajemství: k tajemství Boha.

Ostatně naše úcta ke kultuře druhých je zakořeněna v našem respektu k pokusu každého společenství dát odpověď na problém lidského života. V této souvislosti je možné konstatovat, jak důležité je uchovat základní právo náboženské svobody a svobody svědomí jako podstatné sloupy struktury lidských práv a základ každé, opravdu svobodné společnosti. Nikomu není dovoleno potlačovat tato práva tím, že užívá donucovací moci, aby vnutil odpověď tajemství člověka.

Přehlížet skutečnost odlišných kultur - nebo hůře, snažit se vykořenit onu odlišnost - znamená uzavřít se možnosti prozkoumávat hlubiny tajemství lidského života. Pravda o člověku je neměnitelné měřítko, podle něhož se posuzují všechny kultury, ale každá kultura má něco poučného o jednom nebo druhém rozměru této složité pravdy. Ostatně “odlišnost”, která se některým zdá být hrozbou, se může stát skrze ohleduplný dialog zdrojem hlubšího pochopení tajemství lidské existence.”

Po vymezení nezdravého nacionalismu, který hlásá pohrdání jinými národy a kulturami, a vlastenectvím, které je spravedlivou láskou k rodné zemi, Svatý otec dokládal:

“Svoboda je měřítkem důstojnosti a velikosti člověka. Žít ve svobodě, kterou hledají jednotlivci a národy, je velká výzva pro duchovní růst člověka a pro mravní vitalitu národů. Základní otázkou, které dnes musíme čelit, je odpovědné užívání svobody, jak v osobním, tak ve společenském rozměru. Je tedy třeba, aby se naše úvaha přenesla na otázku mravní struktury svobody, která je vnitřní skladbou kultury svobody.

Svoboda není prostě nepřítomnost tyranie nebo útlatku, ani dovození dělat si, co člověk chce. Svoboda vlastní vnitřní “logiku”, která ji kvalifikuje a zušlechťuje: je zaměřena na pravdu a realizuje se při hledání a uskutečňování pravdy. Je-li oddělena od pravdy lidské osoby, upadá v životě jednotlivce do nevázanosti a v politickém životě ve zvlášť silnějších a v aroganci moci. Proto vztah k pravdě o člověku je na hony vzdálený nějakému omezení nebo ohrožení svobody (k pravdě univerzálně poznatelné prostřednictvím mravního zákona vepsaného do srdce každého člověka); tento vztah je ve skutečnosti zárukou budoucnosti svobody...

V tomto světle se chápe jak utilitarismus, učení, které nedefinuje mravnost na základě toho, co je dobré, nýbrž na základě toho, co přináší prospěch, je hrozbou pro svobodu jednotlivců i národů a že zabraňuje budování pravé kultury svobody.”

Tuto zásadu pak Svatý otec dokládal příklady z mezinárodní politiky i hospodářství a svůj projev končil:

Jeden z největších paradoxů naší doby je, že člověk, který začal údobí, které nazýváme “moderní” s důvěřivým prosazováním vlastní “zralosti a nezávislosti”, se blíží ke konci dvacátého století naplněný bázní ze sebe samého, zděšený tím, co je sám s to udělat, zděšený budoucností. Vždyť druhá půle dvacátého století viděla bezprecedentní jev lidstva znejistěného ohledně samé možnosti budoucnosti, neboť hrozila nukleární válka. To nebezpečí, díky Bohu, se vzdálilo, jak se zdá - a je třeba rozhodně odstraňovat na všeobecné úrovni, co je může zase přiblížit, ne-li oživit - ale přesto zůstává strach o budoucnost a z budoucnosti.

Aby tisíciletí, které už je za dveřmi, mohlo být svědkem nového rozkvětu lidského ducha, podporovaného ryzí kulturou svobody, lidstvo se musí naučit přemáhat strach. Musíme se naučit

nemít strach tím, že znovu získáme ducha naděje a důvěry. Naděje není bláhový optimismus, diktovaný naivní důvěřivostí, že budoucnost je nezbytně lepší než minulost. Naděje a důvěra jsou předpoklady odpovědné příčinnosti a nacházejí potravu v nejtajnější svatyni svědomí tam, “kde je člověk sám s Bohem” (GS, 16) a proto tuší, že není sám mezi záhadami existence, protože ho doprovází láska Stvořitele!

Mohlo by se zdát, že naděje a důvěra jsou věci, které nepatří mezi cíle Spojených národů. Ve skutečnosti tomu tak není, protože politické akce národů, hlavní předmět zájmu vaší Organizace, volají k odpovědnosti i transcendentní a duchovní dimenzi člověka a nemohly by ji přehlížet, aniž by neškodily věci člověka a lidské svobody. Abychom znovu získali svou naději a svou důvěru na konci tohoto století utrpení, musíme znovu nabýt pohled na onen transcendentní horizont možností, k němuž směřuje lidský duch.

Jako křesťan pak nemohu nevydávat svědectví, že má naděje a má důvěra mají svůj základ v Ježíši Kristu; dvoutisící výročí jeho narození bude slaveno na úsvitu nového tisíciletí. My křesťané věříme, že v jeho smrti a vzkříšení se plně zjevila láska Boha a jeho starost o celé stvoření. Ježíš Kristus je pro nás Bůh, jenž se stal člověkem a vstoupil do dějin lidstva. Právě proto křesťanská naděje vůči světu a jeho budoucnosti se vztahuje na každou lidskou osobu: neexistuje nic ryze lidského, co by nenacházelo ohlas v srdci křesťanů. Víra v Krista nepobízí k nesnášenlivosti, naopak zavazuje udržovat s ostatními lidmi uctivý dialog. Láska ke Kristu nás neodvádí od zájmu o druhé, ale spíše nás vybízí mít o ně starost, nikoho nevykloučovat a nejvýše dávat přednost slabším a trpícím. A tedy zatímco se blížíme k dvoutisícím výročí Kristova narození, církev nežádá nic jiného, než aby mohla uctivě překládat toto poselství spásy a aby mohla rozvíjet ducha lásky a služby, solidaritu celé lidské rodiny.

Dámy a pánové! Jsem před vámi, jako můj předchůdce papež Pavel VI. přesně před třiceti lety, ne jako ten, kdo má časnou moc - to jsou jeho slova - ani jako náboženský vůdce, který se dovolává zvláštních výsad pro své společenství. Jsem tu před vámi jako svědek: svědek důstojnosti člověka, svědek naděje, svědek přesvědčení, že osud každého národa spočívá v rukou milosrdné Prozřetelnosti.

Musíme přemoci svůj strach z budoucnosti. Ale nedokážeme jej zcela přemoci, leč společně. “Odpověď” na onen strach není donucování, ani útlak nebo vnucování jediného společenského “modelu” celému světu. Odpověď na strach, který zatemňuje lidskou existenci na konci dvacátého století je společné úsilí v budování civilizace lásky, která má základ ve všeobecných hodnotách míru, solidarity, spravedlnosti a svobody. A “duší” civilizace lásky je kultura svobody: svoboda jednotlivců i národů, žitá v obětavé solidaritě a odpovědnosti.

Nesmíme mít strach z budoucnosti. Nesmíme mít strach z člověka. Není to náhoda, že jsme tu. Každá jednotlivá osoba byla stvořena k “obrazu a podobnosti” Toho, který je původcem všeho, co existuje. Máme v sobě schopnosti být moudří a ctnostní. S takovými dary a s pomocí Boží milosti můžeme vybudovat ve století, které už přichází, a v následujícím tisíciletí civilizaci hodnou lidské osoby, opravdovou kulturu svobody. Můžeme a musíme to učinit! A jestliže to učiníme, budeme si moci uvědomit, že slzy tohoto století připravily půdu pro nové jaro lidského ducha.

(arabsky): Kéž Spojené národy přispívají k budování opravdového míru a blahobytu lidské rodiny.

(čínsky): Kéž všichni mohou žít ve svobodě a důstojnosti a opravdovém míru.

Radio Vaticana

P. Josef Kolář SJ

Myšlenka na neděli

Slovo na neděli

29. neděle během roku C

Vytrvalá modlitba

Zamyšlení nad úryvkem

Lk 18,1-8

Ale nalezne Syn člověka víru na zemi, až přijde?

To, co ti chce Ježíš dnes důrazně připomenout, je skutečnost, že Bůh je připraven pomáhat svým věrným daleko za hranicemi jejich očekávání a tužeb. Nechce se však nikomu vnucovat proti jeho vůli. Proto se s láskou sklání především k těm, kteří se na něj s vírou a důvěrou obracejí.

Ti, kteří obklopeni pohodlím a blahobytem žijí v domnění, že nic neohrožuje jejich postavení, necítí potřebu obracet se k Bohu, kterého vytlačili daleko za hranice svého sebejistého světa. Nejednou se podobají soudci, o kterém dnes Ježíš vypráví: Boha se nebojí a na lidi nedbá.

Ale krátce předtím, než Ježíš představil svým učedníkům podobenství o zpupném soudci, vyslovil vážné varování na adresu všech, kteří jsou si příliš jisti sami sebou (viz Lk 17,23-37). Připomněl jim povážlivou bezstarostnost Noemových a Lotových současníků, kteří si blahobytně jedli, pili, kupovali a prodávali, až přišly pohromy a zahubily je. Současný svět, který není ochoten poučit se ze zkušeností předků ani z varování proroků, může kdykoliv překvapit velká zničující pohroma.

Ani v takovýchto hrůzoplých dnech však nebeský Otec nezapomene na své věrné. Ježíš chce posilnit tvou důvěru a dává ti spolehlivý návod, jak získat jeho zastání i v nejhrošších těžkostech: je to vytrvalá modlitba.

Takřka humorný obraz zpupného a samolibého soudce je absurdní nadsázkou, která by měla být dostatečným argumentem pro tvou neomezenou důvěru a neochvějnou vytrvalost. Jistě si nemyslíš, že by chování soudce mělo něco společného s jednáním tvého nebeského Otce. Jestliže však vytrvalé prosby mohou zapůsobit nakonec i na člověka, který se tak diametrálně liší od dobrého a starostlivého nebeského Otce, tím spíše si můžeš být jist, že Bůh tě neodmítne.

Bude-li se ti zdát, že vyslyšení dlouho nepřichází, není to znamením, že tě Bůh přehlídí. Zastane se tě včas. Ví nejlépe, nejen co tě tísní, ale i to, co tě čeká, a umí všechno tvé soužení proměnit ve tvůj prospěch i v prospěch tvých bližních. Bylo by velkou chybou, kdyby ses o svou důvěru nechal připravit svou netrpělivostí.

Ježíš však má na mysli nejen tvé soukromé potřeby, ale ohrožení všech lidí. Trápí se, že ačkoliv by ve skutečnosti stačilo tak málo, lidé nebudou ochotni s pokornou a kající úctou vzývat jeho Otce a uzavřou si tak sami brány jeho dobroty a milosrdenství. Slyšíš z tolika stran prorocké výzvy k vytrvalé modlitbě a obrácení; co je to jiného, než připomínka volání, kterou jsi slyšel v dnešním úryvku evangelia. Už před dvěma tisíci lety se Ježíš obával, že v kritickém období nenajde na zemi potřebnou víru. Tato skličující situace by měla na tebe doléhat se stejnou naléhavostí jako tvé osobní těžkosti.

Vyzývá-li nás Bůh tolika i mimořádnými způsoby k obnovení vytrvalé modlitby, je to velkým znamením jeho přízně a lásky, která se do poslední chvíle nevzdává naděje na naše obrácení a záchranu. Vidíš, čeho je schopno Boží milosrdenství: Ty, kteří by měli prosit, sám Bůh prosí a očekává, že se konečně i oni, ačkoliv se Boha nebojí a na lidi nedbají, dají pro Boží vytrvalost pohnout ke změně života.

Záleží tedy na tvém rozhodnutí, zda se připojíš k vytrvalým prosebníkům, kteří jako Mojžíš neúnavně vyprošují Hospodinovo vítězství nad Nepřítelem. Nebo se spíše necháš ukolébat do falešného bezpečí, které hrozí, že zatvrdí tvé srdce a učiní je hluchým k soustavným prosbám, výzvám i varováním?

Přijdou dny, kdy byste rádi viděli alespoň jeden ze dnů Syna člověka, ale nevidíte!

Bratr Amadeus

Svatý otec o rakouských pokusech

Ve "Světle" čís. 18 jsme psali o "případu Groer", který byl "dělostřeleckou palbou" před zahájením útoku. Přesné znění požadavků "nové církve", "otevřené církve", "My jsme církev" a jiných aktivit (Kirchen-Volksbegehren) jsme uveřejnili v čísle 35, stanovisko německých biskupů (protože "infekce" přešla hranice) v č. 41. Svátý otec napsal rakouským biskupům dopis (z

8.9.1995), m.j.:

Jako pastýři pečliví o dobro vašich společenství vidíte je doopravdy vystavené pokušením sekularismu, protože došlo k oslabení života víry, který byl v průběhu dějin charakteristickou známkou rakouských katolíků.

Se zmenšením ducha víry někteří se dívají i na Církev Kristovu jako na pouhou pozemskou společnost, podléhající svobodným volbám svých členů. V takovém pohledu to, k čemu momentálně dospěla většina, stává se normou k následování. Církev pak už není vnímána jako ta, která se má snažit o aktualizaci Kristovy vůle v dějinách, ale jako taková, která musí následovat proměnlivé závany větru nauk jednotlivých lidí.

Nedávno jste museli čelit hodně tvrdé zkoušce násilných útoků na čest některých z vás. Nejdříve byl veřejně obviněn ctihodný arcibiskup vídeňský a pak jiní biskupové...

V tomto okamžiku zkoušky Nástupce Petrův, starostlivý o dobro všech dílčích církví roztroušených ve světě, cítí svou povinnost stát při vás, vyjádřit své city solidarity a ujistit vás svou neustálou modlitbou.

“Budou bít pastýře a rozprchnou se ovce stáda” (Mt 26,31). Těmito slovy sám Kristus předpověděl rány, které čekají na Církev shromážděnou kolem něho, to jest církev v počátečním stadiu, postavenou na základech apoštolů a žijící z evangelia. Jen tato Církev začátků je prototypem všech církví až do konce světa. To platí i pro církev v Rakousku.

Je těžko posoudit, do jaké míry měla úspěch strategie bít Pastýře. Jestliže Kristus řekl ta slova vzhledem ke konečné zkoušce, která ho čekala v Jeruzalémě, chtěl tedy tímto způsobem pomoci nám v dnešních analogických situacích a zkouškách. Ze zkušenosti prvotní Církve víme, že vzhledem k nespravedlivým obžalobám vůči našemu Pánu jakož i vzhledem k trestu smrti, vynesenému i vykonanému, zpočátku došlo k “rozptýlení ovcí stáda”. Nicméně se nemůžeme zastavit u tohoto stadia, neboť víme, že Kristovo Zmrtvýchvstání dalo začátek konsolidace společenství, Zmrtvýchvstání vděčíme za existenci Církve a za růst křesťanství v celém světě.

V případě Církve v Rakousku chci doufat, že pokus o zničení nebude mít úspěch, protože většina rakouských věřících dovede ocenit velkomyslnou práci svých pastýřů a nedovolí tedy, aby koukol podezírání, kritiky a nesvornosti v tomto společenství převládl.

Konečně vy dobře víte, že nástupci apoštolů nikdy nebyli ušetřeni zkoušek. Kristus řekl při Poslední večeři svým Dvanácti: “Služebník není větší než jeho pán. Jestliže pronásledovali mne, budou pronásledovat i vás” (Jan 15,20).

Rakousko mělo v historii Církve svou důležitou úlohu. Kéž může katolická Církev ve Vaší zemi přinést i v naší době velký příspěvek nové evangelizaci v Evropě, aby byly zdůrazněny křesťanské kořeny civilizace tohoto kontinentu.

Celá Církev a římský biskup obzvlášť vyprošují Ducha svatého, aby dal Církvi v Rakousku onu sílu, která neustále prýští z velikonočního tajemství Kristova. Maria, uctívaná ve svatyni v Mariazell, kéž bdí spolu s vámi v modlitbě a v utrpení: “Maria Sedmibolestná, Maria u paty Kříže...”

Kult člověka a krize mystiky

Nejhlubší příčina dnešní mystické krize spočívá v orientaci početných křesťanů na kult člověka. Je dost takových, kteří zužují křesťanství na službu lidstvu pro jeho časný prospěch. Zaměřují se na to, aby se lidem dostalo bohatství tohoto světa, aby mohl mít z něho každý užitek, aby se každému poskytl blahobyt, zábava; je třeba pracovat na upevnění míru mezi národy. Tento ideál není zlý, ale je příliš lidský. Snaží se o to, aby člověk triumfoval sám nad sebou, ale z lásky k sobě samému. Zapomíná se, že Kristovo království není z tohoto světa. Do ústraní se zatlačuje Bůh, jeho čest. Tento kult člověka prakticky přichází k popírání Boží existence.

Ale mystický život je něco úplně jiného: přemáhat sebelásku, a to pro čistou lásku k Bohu. Člověk musí ztratit sám sebe, aby se našel v Bohu. Je třeba mít před očima jen Boha a dovolit mu, aby úplně ovládl naši bytost. Jen v Bohu můžeme správně milovat sebe samy; zříkáme se ve všem sebe, abychom svou osobnost pozdvihli k božské lásce. Neboť božská láska pronikající do

člověka ho podstatně přetváří. Křesťan není v plném významu křesťanem, dokud nemůže říct se svatým Pavlem: "Mně žít je Kristus."...

Pozemský život je už začatou věčností. Není sice ještě nebem, ale je peklem, když se člověk oddělí od Boha, a očištěm, když je s Bohem spojený. Tedy v tomto životě se máme osvobozovat od sebe samých, postupně má zanikat naše sebeláska a má se nás zmocňovat láska Boží.

Nakonec, ježto děláme pokroky v této lásce, nemyslíme už víc na své chyby, které jsme svěřili Božímu milosrdenství, ani se nestaráme o budoucnost tím, že ji přenecháváme úplně na starost Prozřetelnosti. Duše prožívá jen tuto chvíli, přičemž je naplněna Bohem. Konečně, což není věčnost vlastně samou přítomností? Nuže, toto je tedy nauka, která vnáší pokoj, ale nás také odvrací od ideálu akce, zaměřené k "písni zítřka", která často obětuje lidi dneška. Podle toho mystický život je v rozporu s názory a starostmi o tento čas. A když čteme Písmo svaté, což nám toto nepodává mystické křesťanství, a ne sociální v pozemském smyslu?

Každý křesťan je pozván k mystickému životu.

Nejběžnější předsudek ohledně mystického života spočívá v tom, že ho považují za výsadu výjimečných duší, které Bůh vede mimořádnými cestami. Jistěže, takové duše existují. Když jsou však všechna lidská stvoření pozvána, aby se už tady dostala k vrcholům božského života, všichni křesťané svým křtem jsou pozváni k tomu, aby dospěli na tento vrchol. Podle toho mystický život není žádná anomálie, žádné podivínství, ale pravá normálnost. Všichni musíme začít obrácením, to jest zanecháme hříchu a sobectví, abychom dospěli k Bohu, který nás volá a přitahuje. A když tu neprojdeme mystickým očišťováním, ve kterém se budeme držet daleko od těžkého hříchu, čeká na nás očištěc, který dokoná potřebné odtržení od sebe samých, očištění naší víry, výstup v Božské lásce ke spojení a mystickému manželství v nebi. Je známo, že nejlepší spis o očištění pochází od sv. Kateřiny Janovské. Tento spis obsahuje popis duchovních zkoušek světice na zemi. Cestou těchto zkoušek ji Bůh vedl k osvětlení a ke spojení. Světice přenáší na druhý svět jen to, co prožívala během svého života na zemi. Když porovnávala božský oheň, který cítila ve svém srdci, chápala oheň, kterým trpí duše v očištění. Což se obyčejně neříká, že někteří "prožívají svůj očištěc už tady na zemi" místo očištěce na druhém světě? A skutečně tyto očištěce jsou navzájem zaměnitelné navzdory vzájemné rozdílnosti. Rozdílnost spočívá např. v tom, že v pozemském očištění je přítomno i tělo a že se v něm mohou získat zásluhy. Rozdíl je v intenzitě utrpení, protože tato se musí na zemi omezit, aby tělo nepodlehlo a nezemřelo.

A tak každý mystický život začíná obrácením. Což toto obrácení není pokáním, které apoštolové měli ohlašovat národům počínaje od Jeruzaléma spolu s radostnou zvěstí o Ježíšově vzkříšení? Hlásání radostné zvěsti musí hříšného člověka poučit o jeho nehodnosti, jakož i o spáse, kterou mu nabízí Kristova smrt. K obrácení se přichází prostřednictvím kněží, a to nejen skrze jejich slova, ale i prostřednictvím svátostí, které očišťují duše.

Ale jaký je užitek z rodičů, kteří by se spokojili jen zrozením dětí, ale by je neživili a nevychovali? Kněz, který by nenabádal duše, aby vykročily úzkou cestou, která vede ke spáse, by byl špatným otcem. A skutečně, lidé nepotřebují jen náboženské poučování se všemi liturgickými zvyklostmi, ale potřebují se i osobně setkat s Kristem. Duše musí "přebývat v jeho lásce", musí se zdržovat v jeho důvěrnosti. A Kristova láska a důvěrnost vyžadují nejen modlitbu, která se bude stávat stále víc kontemplativní, modlitbou jednoduchosti, už podle toho, jak bude duše růst v touze po Bohu. Žádá též pokání: toto je osobní askeze, která začíná zachováváním příkázání, přičemž nezapomíná na bratrskou lásku, ani na odpuštění urážek ani na přijímání událostí. Příkázání a události nás poučují, jak máme méně pracovat sami a pro sebe, a víc trpět od Boha a pro Boha. A když bude Pán chtít, ještě více rozpálí v duši žár lásky, aby spálil její trosku, její nečistotu, její nedostatky v oblasti víry. Stačí, aby se duše nevzpírala milosti, ale aby se jí celá "vystavila", jak říká Paul Claudel, aby se dala obdělávat tak, jak se dává obdělávat země oráčovi, jak réva se dává řezat vinaři. Existuje tedy pasivita, kterou vůbec nemá rád náš pohyblivý věk, ve kterém mají mnozí lidé naspěch a jsou tak nervózní! Co se týká spojení s Bohem, toto je skutečné a roste, i kdyby to nebylo vidět. Když život křesťana bude spočívat s

Bohem v Kristu, začne se uskutečňovat přeměna hříšníka na Boží adoptivní dítě. Začíná se obrácením, potom přichází asketické úsilí, dále pasivní očišťování a konečně důvěrnost lásky.

Toto se musí uskutečnit tady nebo na druhém světě - progresivní vzestup, který má za cíl naši přeměnu v Ježíšovi. Mystický život začíná tehdy, když začneme Boha cítit v srdci jako osobu, která chce dovnitř. Dokud vůle poslouchá jen ze strachu, a dokud se omezuje jen na to, aby nenarušila Pánův zákon, chová se jako otrokyně. Naopak, synovská duše se snaží o přímý kontakt s Bohem, aby ho oslovila, aby ho poslouchala, aby ho zvala k sobě, aby se radovala z jeho vlastnění. V duši začíná dialog dvou lásek, který musí vyvrcholit vzájemným darováním. Protože Bůh neovládne srdce naráz, ale postupně, přiměřeně stupni odříkání a vnitřního umrtvování. První krok samozřejmě přichází od Otce. Tento dovoluje, aby duše předem pocítila slasti, které na ni čekají, když bude poslušná... Nato začíná práce sebeobětování. Aby se tato tušená radost dala najít, aby se zachovala a zvětšovala, musí se skoncovat s hříchem, zřít se veškeré pozemské lásky, odvyknout si od smyslových věcí, obrátit pozornost jediné k hlasu, který se ozývá v nitru. Toto všechno se nazývá očišťování. I láska k Bohu bývá pošpiněna hříchy: musí se vyprat slzami. Bývá promíchána s pozemskými náklonnostmi, proti nimž se musí pracovat a které se musí přemáhat. Dosud měla svou vůli, která už od nynějška nesmí být její paní. Když se srdce takto vyprázdní ze svého já, stává se Boží "věcí" a těsné spojení dvou lásek se dovršuje.

A kde vyústí takový mystický život?

Nejprve zdesetinásobí síly, dále v práci umožní vzlet. Protože člověk přijímá víc, než dává.

Konečně přichází hluboký klid, který plyne z Boží přítomnosti: "Všechno je dobré, když je Ježíš přítomen, a nic nevypadá těžké" (následování Krista). Modlitba se stává lehkou, cítíme přitažlivost k modlitbě. Duše se zabývá Bohem jako svou jedinou láskou. "Božská láska uchvacuje. Kde tato vládne, ten, co miluje, nepatří už sobě, ale tomu, kterého miluje." (Dionýz Areopagita)

Z tohoto vnitřního klidu se rodí soustředěnost a růst bytosti, vyrovnanost osoby a nakonec zvětšení sil. I samotné výjimečné mystické stavy pozdvihují přirozenost; nejsou nějakými anomáliemi. Mystikové mají silné schopnosti, jsou to "nadlidé" morálního života".

Takto Neomezený naplňuje omezeného. Proto mystik zná jen jedinou touhu: Cupio dissolvi et esse cum Christo - Chci zemřít, abych byl s Kristem tak, že bych se víc nemohl od něho oddělit.

A tak je třeba všechny duše usměřovat na cestu kontemplativního a mystického života. Mělo by se začít již s malými dětmi. Věk víry a milujícího pohledu na Ježíše se klade už před osmý rok. Protože toto jsou opravdu čistá srdce, která vidí Boha. Poté přicházejí duše, které Bůh již utrhl od toho, co je smyslové. Tyto je třeba usměřovat k hlubokému vnitřnímu životu. Jsou to nemocní, osoby v zármutku, skuteční celibátníci, i když ne vždy dobrovolní. Dále apoštolské duše, aby jejich práce nebyly jalové, ale ovocem jejich intimnosti s Ježíšem a účinkem jeho milosti. Potom velcí hříšníci. Jelikož byli schopni velkých nezřízeností, budou schopni také úplného darování sebe. Mnoho jim bylo odpuštěno, protože mnoho milovali, a tak mohou mnoho milovat v radosti a vděčnosti za tolik milosrdenství. Nakonec všechny ostatní duše, kterým se káže o Kristově lásce. Takhle je on všechny spolu a každého zvlášť pobízí, jak při přijímání svátosti pokání, tak při duchovním vedení. Bylo by je potřeba nejdříve usměrnit k modlitbě a žádat od nich modlitbu jako nevyhnutelnou podmínku pro apoštolát.

Nikdy nezapomínejme, že to nemusí být ani vědci ani učenci, které lze uvést do tajemství Božího království, ale ti malí a ponížení, a proto je třeba předkládat jim jen skromné pomůcky. Mezi všemi pomůckami růženec spojený s rozjímáním se nám zdá být nejjednodušším a nejúspěšnějším prostředkem.

A tak je třeba duším Boha zjevovat ne jako Boha filozofů, ale jako živého Boha, Boha "Abraháмова, Izákova a Jakubova", Boha s "citlivým srdcem", o kterém mluví Pascal, "Boha, který se přibližuje" k lidem, protože je miluje vše, věčně a nesmírně.

“V mém domě chybí modlitba,” smutně se svěřuje Bůh jistému mystikovi naší doby. Tedy toto je ta základní krize v dnešní Církvi. A naopak, když se v ní rozmnoží kontemplativní duše, vzroste i láska, a tím zmizí i kontestace, vzpoura. Potom se lid Boží uzdraví a ožije, protože křesťané opravdu začnou milovat Krista.

J. Ladame, přel. MB

Návrat k úctě k Ježíšovu Srdci

jako návrat ke kontemplaci

Naše doba velmi trpí vyprahlostí duší, třebaže poznání dogmatu je poměrně dost rozvité a třebaže se obětavost vůči bližnímu vyzdvihuje až do únavy. Zapomíná se však na našeho nejbližšího bližního, a tím je Bůh; nevyhledává se přátelství s ním. Tedy Otec nemá ctitele v duchu a pravdě. Církev nemá kontemplativní duše. Není třeba se tedy divit, že postupně slábne i pobožnost k Ježíšovu Srdci, podstatný dar naší lásky vtělené Lásce. Jak pochopit její důležitost, když se v praxi odstraňuje Kristova láska, když se nejde za tím, aby se tato láska stala smyslem života a mocným podněcovatelem všech našich činů.

Je tedy třeba, abychom se vrátili ke kontemplaci a usebranosti; aby se znovu navázalo spojení s Ježíšem - cílem, kterého hledá křesťanství dnes stejně, jako ho hledalo včera; je třeba umožnit duším uniknout masovému nátlaku a závislosti, aby se takto svobodně oddaly zvláštnímu volání, adresované každé jednotlivé z nich podle Božího plánu, aby se láska dala opět do akce i do agitace. Potom by nebylo pochybnosti, že pravá pobožnost k Ježíšovu Srdci opět vykvete.

J. Ladame, přel. MB

“Nejdokonalejší ze všech modliteb”

Úvahy nad modlitbou Otčenáš

“Chléb náš vezdejší dej nám dnes”

Zatímco tři předchozí prosby modlitby Páně: “Posvěť se jméno tvé. Přijď království tvé. Buď vůle tvá jako v nebi, tak i na zemi” “se více vztahují na Boha a zaměřují nás k slávě Otce, poslední čtyři, jako cesty k němu, předkládají jeho milosti naši bídu.”¹⁾ A tyto čtyři prosby zahajuje prosba: “Chléb náš vezdejší dej nám dnes.” I když je tato prosba více “pozemská” oproti oněm třem předchozím, více “božským”, přece s těmito prvními třemi

prosbami modlitby Otčenáš souvisí: aby v nás a skrze nás bylo posvěcováno jméno Boží, abychom dosáhli nebeského království a plnili vůli Boží, je zapotřebí, abychom “chléb” čili pozemské statky užívali podle Božího řádu. V čem toto užívání spočívá, můžeme nahlédnout, když si trochu rozebereme jednotlivá slova prosby: “Chléb náš vezdejší dej nám dnes.”

“Chléb”

Co se myslí tímto slovem “chléb”? Pomineme-li jeho duchovní výklad, o kterém se zmíníme trochu nížeji, nemyslí se tím samozřejmě jen chléb, ale jídlo a pití vůbec, šaty a střecha nad hlavou... prostě všechno, co potřebujeme k tomuto pozemskému živobytí, a to i včetně literatury, umění a kultury vůbec, tedy včetně chleba duševního.

“Vezdejší” a “dnes”

Staročeské slovo “vezdejší” znamená “každodenní” a ukazuje na to - spolu se slovem “dnes” - že máme skromně prosit pouze o to, co potřebujeme ke každodennímu živobytí.

Zároveň obě slova “vezdejší” a “dnes” také vyjadřují, že jsme na Bohu ve všech svých životních potřebách každodenně závislí.

“Dej”

Slovo “dej” ukazuje na to, že “každá věc potřebná k časnému životu je v první řadě darem Božím”.²⁾

“Náš” a “nám”

Slovem “náš” zároveň vyjadřujeme, že “je starost o chléb pro člověka též úkolem, úkolem svěřeným jeho pracovitosti a jeho schopnosti předvídat, jeho inteligenci a dobré vůli”. To jsou

slova Svatého otce Jana Pavla II., kterými vykládal tuto čtvrtou prosbu modlitby Otčenáš při setkání s mládeží na Svatém Kopečku.³⁾ A Svatý otec pokračuje: “Církev vždy učila a učí, že Bůh je prozřetelností pro celý svět, ale že současně chce, aby každý člověk využíval vlastní inteligenci a byl prozřetelností sobě samému.”⁴⁾ “Máme se” tedy - podle moudrých slov sv. Ignáce z Loyoly - “modlit, jako by všechno záviselo na Bohu, a jednat, jako by všechno záviselo na nás”.⁵⁾

Zároveň slovo “náš” a též slovo “nám” ukazují na to, že se máme v duchu křesťanské lásky a solidarity modlit za “chléb”, nutné životní prostředky, nejenom pro sebe samé, ale také pro druhé lidi, a dělit se s nimi o ně. To se pak zvláštním způsobem týká lidí hladových, kterých je především ve třetím světě nezměrné množství; touto čtvrtou prosbou modlitby Otčenáš tedy také prosíme a podle ní usilujeme o to, aby došlo k odstranění tohoto hladu “obnovením spravedlnosti v osobních, společenských, hospodářských a mezinárodních vztazích”⁶⁾, vědomi si přitom toho, že “spravedlivé struktury neexistují bez lidí, kteří chtějí být spravedliví”.⁷⁾

Duchovní výklad

Jak jsme se už zmiňovali, můžeme ovšem slovo “chléb” vykládat také duchovně, kdy se tímto “chlebem” míní pokrm nutný pro udržení našeho duchovního života, života dětí Božích: tím je “Boží slovo, které se přijímá ve víře” a “tělo Kristovo, které se přijímá v Eucharistii”⁸⁾. A nazýváme tento duchovní chléb “naším”, protože je přístupný pouze nám, věřícím. A jak ukazuje slovo “vezdejší” - “každodenní”, měli bychom být s Božím slovem i tělem Kristovým v co nejčastějším, ba denním styku.

Shrneme-li to, co jsme si doposud říkali, můžeme říci, že když prosíme: “Chléb náš vezdejší dej nám dnes”, prosíme o všechno to, co potřebujeme k tomuto pozemskému živobytí, a co je i Božím darem, i plodem práce našich rukou. Prosíme o to pro sebe i pro všechny ostatní, zvláště hladové. A prosíme také o chléb duchovní: o slovo Boží o Eucharistii.

Poznámky:

1) Katechismus katolické církve. Přel. J. Koláček, 1. vyd. Praha, Zvon 1995, č. 2803, s. 679 (dále KKC).

2) Jan Pavel II.: Bud'te staviteli Božího království, Svatý Kopeček (21.5.1995), 7, Katolický týdeník, 6, 1995, č. 22, s. 7.

3) Tamtéž.

4) Tamtéž.

5) Cit. in: KKC, č. 2834, s. 687.

6) KKC, č. 2832, s. 686.

7) Tamtéž.

8) KKC, č. 2835, s. 687.

“Odpust' nám naše viny, jako i my odpouštíme našim viníkům”

“Odpust' nám naše viny”

Jestliže obecně platí, jak jsme si už říkali, že v posledních čtyřech prosbách modlitby Páně “předkládáme Boží milosti naši bídu”¹⁾, pak to platí v míře největší o prosbě: “Odpust' nám naše viny, jako i my odpouštíme našim viníkům”; vždyť v které jiné prosbě modlitby Otčenáš předkládáme Boží milosti více naši bídu, než když v páté prosbě prosíme o odpuštění našich hříchů?

Prosíme o toto odpuštění denně, protože denně hřešíme. “Řekneme-li, že hřích nemáme, klameme sami sebe a není v nás pravda” (1 Jan 1.8).

Prosíme o odpuštění s bází a lítostí, protože ten, proti němuž jsme hřešili, jemuž jsme odmítali poslušnost, jehož moudrý a svatý řád jsme porušovali a jehož jsme uráželi a hněvali, je samotný Bůh, nejvyšší spravedlivý.²⁾ Prosíme však zároveň s pevnou nadějí, protože tentýž Bůh je náš nejlaskavější Otec, který může všechny naše hříchy odpustit; a on nejenom prohlásil, že to chce učinit, nýbrž nás i povzbudil, abychom o toto odpuštění prosili, a dokonce nás i skrze svého Syna, našeho Pána Ježíše Krista, naučil, jakými slovy to máme činit.³⁾

A Pán Ježíš, “který”, jak píše sv. Cyprián, “nás naučil prosit za odpuštění vin a hříchů, slíbil, že bude též následovat otcovské milosrdenství a odpuštění”⁴). A nejenom nás naučil prosit a nejenom nám slíbil odpuštění, nýbrž se také za nás a za naše hříchy obětoval na kříži. Z této jeho oběti na kříži pak nám vytrysknul “stále tekoucí pramen k obmývání skvrn hříchů”⁵) a jedině tato oběť dává účinnost naší prosbě o odpuštění hříchů⁶).

“Jako i my odpouštíme našim viníkům”

Pán Ježíš také v Duchu svatém působí, že jsme schopni splnit podmínku pro odpuštění našich hříchů, kterou je odpuštění našim nepřátelům, těm, kdo nám ublížili, a smíření s nimi. Tato podmínka je už vyjádřena v druhé části samotné páte prosby modlitby Otčenáš: “jako i my odpouštíme našim viníkům” a Pánem Ježíšem je podrobněji vyložena: “Jestliže totiž odpustíte lidem jejich poklesky, odpouští také vám váš nebeský Otec; ale když lidem neodpustíte, ani váš Otec vám neodpustí vaše poklesky” (Mt 6,14-15).

Jak bylo řečeno, Pán Ježíš v Duchu svatém působí, že jsme schopni odpustit svým nepřátelům a smířit se s nimi, protože sami to nedokážeme. “Není v naší moci necítit více urážku a zapomenout na ni: avšak srdce, které se nabídne Duchu svatému, promění ránu v soucit a očistí paměť tím, že přemění urážku na přimluvu.”⁷)

Touto pátou prosbou modlitby Páně neprosíme však pouze o odpuštění svých hříchů při splnění podmínky odpuštění svým nepřátelům, ale zároveň prosíme o všechno to, co je potřebné k tomu, abychom obojího - odpuštění hříchů i smíření s nepřáteli - dosáhli: o pravou lítost nad svými hříchy, o kajícnost, o plodné přijímání svátosti smíření, o sílu odpustit svým nepřátelům a smířit se s nimi.

A o to všechno, o co v této páte prosbě modlitby Otčenáš prosíme, neprosíme jen pro sebe samé, nýbrž v duchu křesťanské lásky a solidarity i pro všechny ostatní lidi. Nemodlíme se přece: “Odpusť mi mé viny, jako i já odpouštím mému viníkovi,” ale: “Odpusť nám naše viny, jako i my odpouštíme našim viníkům.”

Když shrneme, co bylo dosud řečeno, můžeme říci, že když prosíme: “Odpusť nám naše viny, jako i my odpouštíme našim viníkům,” úpěnlivě prosíme, aby nám i všem ostatním lidem Boží milosrdenství pro Kristovu oběť na kříži odpustilo hříchy, kterými jsme uráželi Boží spravedlnost, a snažíme se splnit podmínku tohoto odpuštění: odpuštění svým nepřátelům a smíření s nimi. Zároveň prosíme o to, co je pro dosažení obojího potřeba.

Poznámky:

1) Srv. Katechismus katolické církve. Přel. J. Kolářek. 1. vyd. Praha. Zvon 1995, č. 2803, s. 679 (dále KKC).

2) Srv. Katechismus z nařízení sněmu Tridentského k pastýřům duchovním a z rozkazu Pia V., papeže římského, na světlo vydaný. Praha, Dědictví sv. Prokopa 1867, IV, 14, ot. č. 11, s. 533 (dále KT).

3) Srv. tamtéž.

4) Sv. Cyprián: O modlitbě Páně. Přel. T. Šťastný. Tasov, M. R. Junová 1948, č. 22, s. 26.

5) KT, IV, 14, ot. č. 1, s. 528.

6) Srv. KT, IV, 14, ot. č. 13, s. 534.

7) KKC, č. 2843, s. 689.

“Neued’ nás v pokušení”

“Tato prosba jde ke kořenu prosby předešlé: Odpusť nám naše viny, jako i my odpouštíme našim viníkům, protože naše hříchy jsou plodem souhlasu s pokušením.”¹) Ukazuje také na to, že by naše prosba o odpuštění našich hříchů byla neupřímná a nedůsledná, kdyby nebyla spojena s prosbou a snahou nepodlehout pokušení, které je cestou ke hříchu.

Co je to vlastně pokušení a jaké jsou jeho zdroje? Je to svádění nás ke zlému, ke hříchu. Takto svádět nás může trojíc, jak to známe z modlitby k svatému andělu strážnému: tělo, svět a ďábel.

Může nás tedy svádět ke hříchu tělo neboli naše zlé náklonnosti: náklonnosti k smyslnosti,

poživačnosti, hněvu, pýše, závidosti apod. Toto pokušení je velmi těžké, protože naše zlé náklonnosti jsou naší součástí a nic neškodí účinněji než právě domácí nepřítel.

Dále nás může svádět ke hříchu svět, když v nás svými lákavými věcmi vzbuzuje nezřízenou, přílišnou touhu po nich, nebo když nás zlými lidmi ponouká ke hříchu.

A konečně nás může svádět ke hříchu ďábel: “Vedeme přece zápas ne proti nějaké obyčejné lidské moci, ale proti knížatům a mocnostem, proti těm, kteří mají svou říši tmy v tomto světě, proti zlým duchům v ovzduší” (Ef 6,12). Ďábel je velmi lstivý pokušitel, a aby nás chytil do své smyčky, “brává na sebe” často “podobu anděla světla” (srv. 2 Kor 11,14) a jako dobrý vojevůdce, který při obléhání pevnosti užívá k jejímu dobytí její slabiny, se snaží udeřit na člověka z té strany, kde je slabý.2)

Tělo, svět, ďábel, to jsou tedy tři zdroje našeho pokušení, které jako tři divocí psi útočí na vrata naší vůle, abychom jim otevřeli a pustili je dovnitř.

A právě, aby k tomu nedošlo, abychom jim neotevřeli, abychom s nimi svou vůli nesouhlasili, prosíme: “Neuved’ nás v pokušení.” A o co tím vlastně prosíme? Neprosíme o to, abychom byli zbaveni pokušení, neboť v bojích s pokušeními se pokořujeme pod mocnou ruku Boží, rosteme v ctnostech a zasluhujeme si “nevadnoucí věnec slávy” (1 Petr 5,4).

Prosíme však naléhavě o “Ducha rozlišování”,3) abychom jasně rozeznali pokušení a jeho prolhanost a abychom správně rozlišovali mezi pokušením a svolením k pokušení.4)

A zvláště prosíme o “Ducha síly”,5) abychom se ve chvílích pokušení pevně rozhodovali tak, jak chce Bůh, a měli a uchovali si bdělé srdce.6)

P. Štěpán Martin Filip OP

Michal Magone (6)

Pokračujeme ve vyprávění sv. Jana Boska o jeho žáku:

Prázdniny v Castelnuovu

Poněvadž Michal nechtěl ani slyšet o prázdninách doma, poslal jsem ho do Murialda, vesničky to blízko Castelnuova, aby se zotavil. Posílali jsme tam po skupinách ty, kteří neměli rodiče, nebo neměli kam jít na prázdniny. Poněvadž byl velmi pilný, vzal jsem jej s sebou. Cestou jsem si s ním mohl důkladně promluvit a tak zblízka poznat jeho nad pomyšlení zbožnou dušičku. Pominu krásný, povzbudivý rozhovor a omezím se na několik příhod, které svědčí o jeho ctnostech, zvláště o vděčnosti.

Na cestě nás překvapil déšť, takže jsme do Chieri přišli úplně promoklí. Pustili jsme se k hraběti Marku Gonellovi, který vždy dobrotivě hostívá naše hochy, kdykoli jdeme do Castelnuova nebo zpět.

Ten se nejdříve postaral o suché šaty, pak utišil naše žaludky.

Po hodinovém odpočinku jsme se vydali na další cestu. Cestou jsem zpozoroval, že Magone zůstává pozadu. Jeden chovanec mínil, že je unaven a nestačí nám. Počkal a zjistil, že jeho rty šepotají.

“Jsi unaven, milý Magone?” tázal se ho. “Tvé nohy asi nejsou zvyklé na takovou cestu, vid’?”

“Já unaven? Ani trochu. I do Milána bych došel.”

“Co sis předtím šeptal?”

“Modlil jsem se růženec za toho pána, co nás přijal tak mile. Nemohu se mu jinak odvděčit a proto jsem prosil Pána Boha a nejblahoslavenější Pannu Marii, aby hojně žehnali jeho domu a stonásobně mu odplatili, co nám dal.”

Tak vděčným byl za každou sebemenší službičku. Zvláště vděčný byl doborodincům. - Kdybych se nebál, že budu čtenáře nudit, uvedl bych spoustu dopisů a lístků, které mi poslal na důkaz vděčnosti za to, že byl přijat do ústavu. Podotýkám, že každý den pravidelně ráno navštěvoval svátostného Spasitele a modlil se třikrát Otče náš, Zdrávas a Sláva za ty, kdož mu nějak pomohli.

Často mi stiskl vřele ruku a se slzami v očích mi pravil: “Nevím, jak vám mám vyjádřit

svou vděčnost za to, že jste mne přijal do tohoto domu. Vynasnažím se vám odměnit dobrým chováním a denně budu prosit Pána Boha, aby žehnal vám a vaší práci.”

Velmi rád mluvil o svých učitelích, o těch, kteří se zasloužili, že byl do ústavu přijat nebo jinak mu byli nápomocni. Vždy mluvil uctivě a připomínal svou chudobu i svou vděčnost.

Říkával: “Lituji, že nemám čím dokázat svou vděčnost tak, jak bych si přál. Dokud budu živ, budu vděčně pamětliv dobrodiní a vždy se budu modlit za své dobrodince. Budu prosit Boha, aby všem všechno štědře odplatil.”

City vděčnosti vyjádřil, když farář z Castelnova pozval naše chovance na oběd. Toho večera mně řekl Magone: “Kdybyste si přál, obětoval bych zítra svaté přijímání za dobrého pana faráře, který nám připravil tak pěkný den.” - Jeho předsevzetí jsem nejen schválil, ale též jiným doporučil. Takové poděkování našim dobrodincům je u nás totiž zvykem.

Podobně jiná událost z Murialda svědčí o jeho ctnostech a zaslouží zmínky.

Jednou se naši hoši vydali do lesa na vycházku. Tam jedni hledali houby, druzí kaštiny, jiní shrabovali listí na stelivo. Všichni se vesele bavili, když tu najednou Magone se v největší tichosti vzdálil a dal se na cestu domů. Kdosi to zpozoroval, a poněvadž myslel, že je mu špatně, běžel za ním. Magone myslel, že si ho nikdo nevšiml a zamířil přímo domů a neohlížeje se a beze slova šel do kostela, kde poklekl před hlavním oltářem a zbožně se modlil. Tam ho našel ten, který ho stopoval.

Když se ho tázal, proč se náhle vrátil domů, odpověděl: “Obával jsem se, že urazím Pána Boha, proto jsem si zašel s prosbou k svátostnému Spasiteli, aby mně pomohl a posílil, abych mu zůstal věren.”

V těch dnech se udál jiný zajímavý příběh. Jednou večer, když již všichni šli spát, zaslechl jsem kohosi plakat. Přiblížil jsem se k oknu a tu jsem spatřil na mlatě našeho Michálka, jak pozoruje měsíc a usedavě pláče. - “Co je ti, Magone?” tázal jsem se, “je ti špatně?”

Michálek myslel, že ho nikdo nevidí, a nevěděl, co má odpovědět. Otázal jsem se ho znovu. Odpověděl: “Při pohledu na měsíc se nemohu zdržet slz. Měsíc od věků přesně vychází, aby osvětloval temnoty noci a nikdy se nevzepřel rozkazům svého Tvůrce a já, mladý, rozumný, kolikrát jsem neuposlechl, kolikrát jsem ho urazil, ačkoliv právě proto měl bych být poslušnější.” - Znova se dal do pláče. Upokojil jsem ho několika slovy, načež jsem odešel spát.

Byl to obdivuhodný postřeh a úsudek hocha sotva čtrnáctiletého. Mohl bych uvést ještě mnoho příhod, které dosvědčují, že jeho duch byl nepoměrně vyspělý. Zvláště bystrý byl v tom, že ve všem viděl ruku Boží a cítil povinnost poslouchat Stvořitele.

***

Po návratu z Castelnova žil Magone ještě asi tři měsíce.

Na svůj věk byl těla spíše drobného, ale zdravého a silného. Nadání měl bystré, uschopňující k úspěšné práci v každém povolání. Zvláště miloval studium a měl v něm chvályhodné úspěchy. Co se týče zbožnosti, nevím, co si měl ještě osvojit, aby mohl být dán za vzor ctnostného jinocha. Byl velmi živý, ale přitom zbožný, hodný a pokorný. Náboženské úkony plnit vesele, nenuceně a bez úzkostlivosti. Všichni si ho pro jeho zbožnost, píli a přívětivost vážili a jej milovali. Pro jeho živost a dobré chování ho brali všichni rádi do hry.

Kdyby mělo být po našem, pak by tento vzor křesťanského života zůstal naživu do vysokého stáří, ať již jako kněz, k čemuž projevoval náklonnost, či ve světském povolání, a prokázal by dobré služby jak vlasti, tak církvi. Bůh však rozhodl jinak. Chtěl tuto květinu přesadit ze zahrady Církve bojující do zahrady Církve vítězné. Magone, ač netušil, že jeho smrt je blížká, připravoval se na ni životem co nejdokonalejším. Vykonal nověnu k Neposkvrněnému Početí zvláště horlivě. Dochovaly se nám jeho zápisky, kde má zapsána praktická předsevzetí na jednotlivé dny:

Já, Michal Magone, chci dobře vykonat tuto nověnu. Proto slibuji:

1. Svě srdce očistit ode všeho pozemského, abych je mohl zcela věnovat Panně Marii.
2. Vykonám generální sv. zpověď, abychom měl klidné svědomí v hodině smrti.

3. Každý den se zřeknu snídaně na pokání za své hříchy, nebo se pomodlím sedm radostí Panny Marie, abych si tak zasloužil její pomoc v hodině svého smrtelného zápasu.

4. Se souhlasem zpovědníkovým půjdu denně k sv. přijímání.

5. Každý den budu vypravovat nějaký příběh ke cti Panny Marie.

6. Tento seznam položím před obraz Panny Marie. Tím se jí úplně obětuji a budoucně jen jí chci náležet až do smrti.

Tato předsevzetí byla schválena, až na generální zpověď, kterou vykonal nedávno. Místo aby se zříkal snídaně, měl se denně pomodlit žalm "Z hlubin volám" za duše v očistci.

Chování malého Magoneho po čas novény budilo všeobecný úžas. - Byl neobyčejně veselý. Neúnavně vyprávěl poučné a povzbudivé příběhy, nebo k tomu sám vybízel. Sháněl co nejvíce druhů a vodil je před svatostánek nebo před sochu Panny Marie. Po dobu této novény se zříkal též ovoce, moučníků a pamlsků. Rozdával svým druhům poněkud lehkomyšlným svaté obrázky, křížky, knížky a jiné předměty, které dostal darem. Činil to, buď aby je odměnil za dobré chování při novéně, nebo aby je nadchl pro účast na pobožnostech, ke kterým je zval.

S toužou vroucností a pozorností slavil též vánoční novénu a Boží hod vánoční. Na začátku novény pravil: "Vynaložím vše, abych dobře vykonal tuto novénu, a doufám, že Bůh mi dá milost, že se Ježíšek zrodí i v mém srdci hojností svých milostí."

Navečer posledního dne v roce doporučoval ředitel ústavu všem chovancům, aby poděkovali Bohu za dobrodiní, přijatá v uplynulém roce. Povzbuzoval všechny, aby si svatě umínili, že nastávající rok stráví v milosti Boží. Kdožví, končil, nebude-li to pro někoho z nás poslední rok života. Při těchto slovech položil nejbližší stojícímu ruce na hlavu. Byl to Magone.

"Rozumím," pravil nanejvýš překvapen. "Mám si tedy připravit uzlík do věčnosti. Jsem připraven."

Ta slova vzbudila smích, později si však hoši častěji na ně vzpomněli. Michálek sám je často opakoval. To však mu nikterak neubíralo veselosti. Jako dříve vykonával příkladně všechny své povinnosti.

Když se blížil poslední den jeho života, Pán mu dal zvlášť jasný pokyn, aby se připravil. 16. ledna, bylo to v neděli - shromáždil Michálek druhy, kteří s ním tvořili družinu Nejsvětější Svátosti. Po obvyklých modlitbách, četbě a praktických radách vzal jeden z přítomných obálku, v níž byly lístky s duchovními hesly. Obcházel a každý si vytáhl lístek. Též Magone si vytáhl a na jeho lístku bylo napsáno: "Na soudu budeš s Bohem sám."

Přečetl to a podal ostatním s úžasem. Pravil: "To je jistě Boží obsílka, abych byl připraven." Nato odešel k řediteli, ukázal mu s úzkostí lístek a opakoval, že to považuje za znamení Boží, aby byl připraven předstoupit na smrt ne kvůli lístku, ale pro opětovná napomenutí Písma svatého, v němž Ježíš Kristus praví, že třeba být připraven v každé hodině. - "Tedy řekněte mi," pravil Magone, "jak dlouho ještě budu žít?"

"Budeme žít tak dlouho, jak dlouho nás Pán Bůh zachová naživu," odpověděl ředitel. - "Zůstanu naživu ještě celý tento rok?" tázal se znova, poněkud zneklidněn. - "Uklidni se, neznepokojuj se! Jsme v rukou Božích. On je dobrým Otcem. On ví, jak dlouho nás má nechat naživu, a pak... Netřeba ani znát hodinu smrti, abychom se dostali do nebe, ale třeba se připravit dobrými skutky."

"Když mi tedy nechcete říci, je to znamení, že má smrt není daleko," pravil Magone sklesle. - "Nemyslím, že by ti byla smrt tak blízko, kdyby však přece tomu tak bylo, bál by ses navštívit v nebi Matičku Boží?" - "Máte pravdu," pravil a vrátil se s obvyklou veselostí na rekreaci.

V pondělí, v úterý a ve středu dopoledne byl stále veselý. Nepocíťoval žádné proměny a své povinnosti plnil jako dosud. Ve středu odpoledne jsem ho zahlédl na balkóně. Rekreace se již nezúčastnil a jen pozoroval hrající si druhy. To bylo něco neobvyklého a znamenalo to, že jeho zdraví není v pořádku.

Sv. Jan Bosko

(Dokončení příště)

Bud'te svědky lásky

Milujte své bratry se Srdcem Ježíšovým a s mým mateřským Srdcem.

Milujte všechny, především ty nejbzdálenější, nejchudší, nejpotřebnější, nejvíce trpící.

Milujte s mým Srdcem hříšníky a ty, kteří krácejí cestou odmítání Boha, ateismu, nenávisti, násilí a nečistoty.

Ať vaše láska nyní sestoupí jako můj mateřský lék na celé to množství otevřených a krvácejících ran, a tak se stanete budovateli pokoje, společenství a velikého bratrství.

Bud'te svědky modlitby

Modlete se stále; modlete se více; modlete se svatý růženec.

Rozmnožujte večeradla modlitby mezi vámi kněžími a s věřícími.

Především rozšiřujte kolem sebe rodinná večeradla, která si velmi přeji, jako lék na velká zla, ohrožující dnes existenci křesťanské rodiny legalizací potratů, rozluky a všech prostředků bránících životu.

Modlitbou můžete od Pána obdržet všechno.

Modlitbou konanou se mnou, vaší nebeskou Matkou, můžete dosáhnout velkého daru proměny srdcí a konverze.

Modlitbou můžete každý den vzdalovat od sebe a od své vlasti přemnohá nebezpečí a přemnohá zla.

Z knihy "Kněžím, přemilým synům Panny Marie"

“Jen cesta kříže vede k nebi”

(Marie Terezie Schererová)

V blízkosti Květné zahrady v Kroměříži je klášter Milosrdných sester sv. Kříže, které se sem po 43 letech před dvěma roky opět vrátily. V kapli nad oltářem je už od roku 1932, kdy byl dům olomouckým arcibiskupem ThDr. Leopoldem Prečanem posvěcen, mozaikový obraz, znázorňující české svaté. K nim se druží i dvě významné švýcarské osobnosti, zakladatelé kongregace sester sv. Kříže.

P. Theodosius Florentini (1808 - 1865) a sestra Marie Terezie Schererová (1825 - 1888), která bude letos 29. října Svatým otcem Janem Pavlem II. prohlášena za blahoslavenou.

První sestrou sv. Kříže, které se této cti dostalo, a to roku 1987, je sestra Ulrika Nischová z Hegne u Bodamského jezera v Německu. Svatost této prosté sestry kuchařky se v mnohém podobá “malé cestě” svaté Terezie z Lisieux.

Jednoduchost, skromnost a nezištná služba, znaky františkánské spirituality, byly výraznými rysy i v životě sestry Marie Terezie Schererové, avšak úkoly, které měla podle Boží vůle splnit, měly vliv i na její duchovní růst. Dr. Karel Hilty, protestantského vyznání, napsal o ní v Politické ročenice Švýcarské konfederace 1888:

“Mezi originálními lidmi Švýcarska nemůžeme nevzpomenout i zástupkyni jiného pohlaví, která zemřela 16. června 1888 v Ingebolu v kantonu Schwyz. Je to šlechtná první generální představená Milosrdných sester sv. Kříže, Marie Terezie Schererová z Meggenu v kantonu Lucern. Zemřelá, která vyšla z prostého stavu, byla vysloveně vůdčí povaha, jakou jsme kdy viděli mezi ženami. Měla pronikavého, rozhodného ducha, klidně připraveného na všechny těžkosti života a svého povolání a při vši katolické zbožnosti podivuhodně prostého všech předsudků.”

Rozhodujícím okamžikem v životě nové blahoslavené byla první neděle v říjnu 1844, svátek Panny Marie Růžencové. Devatenáctiletá Kateřina Schererová se v kapucínském klášteře v Altdorfu poprvé setkala s velkým sociálním apoštolem P. Theodosiem Florentinim. Veden zásadou: “Potřeba doby je vůle Boží”, hledal cesty, jak čelit duchovní i hmotné bídě širokých vrstev obyvatelstva v této době kulturního boje a počínající industrializace. Nejprve začal s obnovou školství.

Založil řeholní společenství sester, jehož cílem byla výchova mládeže v křesťanském duchu.

Kateřina se nechala nadchnout pro tento ideál a připojila se k prvním čtyřem Školským sestřám sv. Kříže. Po krátkém působení jako učitelka přešla na práci zakladatele službu u opuštěných a nemocných. Tak se stala "matkou chudých".

P. Theodosius, puzen Kristovou láskou, chtěl rozšířit činnost sester i na další sociální odvětví a požádal sestru M. Terezii o pomoc. Ta mu rukou dáním slíbila spolupráci. Tomuto stisku ruky předcházelo bolestné hledání, co od ní Bůh žádá. Znamenalo to vzdát se oblíbeného působení ve škole a jít vstříc nejisté budoucnosti. Velkorysý Ano, vyslovené v důvěře v Boží Prozívatelnost, mělo dalekosáhlé důsledky a přineslo mnoho požehnání. Přes všechny vnitřní i vnější překážky Kongregace Milosrdných sester sv. Kříže rychle rostla a rozvíjela svou činnost pro blaho bližních nejen ve Švýcarsku, ale i v okolních zemích.

Zvlášt' těžké období nastalo po náhlé smrti zakladatele. Matka Marie Terezie převzala se svými sestrami břemeno dluhů, vzniklé z továrních projektů, jimiž chtěl P. Theodosius v duchu křesťanských zásad řešit palčivou otázku dělníků. V této době ohrožení institutu napsala: "I když musím přiznat, že prožívám úzkost z budoucnosti, mohu vám také posílena milostí shůry říci: "Nemalomyslním. Náš nebeský Otec žije a jeho milující srdce bdí nad námi."

Těžkosti při budování charitativních děl, finanční starosti, nespravedlnosti, nepochopení, pomluvy o ní šířené, ji nemohly odradit v její snaze o zmírnění lidské bídy. I když mnozí oceňovali její jasný úsudek a její rozhodnost, pro ni platilo vždy, sloužit lidem v duchu evangelia. Žila z nitra, zaměřena k Bohu, ke světu a ke svému úkolu. Za velkými charitativními projekty stál vždy člověk, hledající, trpící, chudý, bezmocný.

V mlčení před bohem dosáhla osobně oné velikosti, která oslovuje srdce. Vyzařovala důvěru, nešetřila pochvalou a uznáním, povzbuzovala k vytrvalosti, dovedla také říci nezastřeně pravdu. Papež Lev XIII. jí řekl při audienci: "Známe vaše mateřské srdce." Neúnavně pracovala, podstupovala daleké cesty, navštěvovala své sestry i na nejdlehlších místech ve vlasti i v cizině. Po celý život zápasila a modlila se o odvahu k víře a k naději navzdory dočasné beznaději. Její dopisy sestřám prozrazují tajemství její věrnosti: "S Bohem a pro Boha můžeme mnoho." "Jsme vždycky v Boží ruce a co Bůh činí, dobře činí. Kľaňme se jeho Božské Prozívatelnosti!" "Bůh se postará." "Modlete se a půjde to!" "Neztrácejte odvahu, ale pohlížejte na Toho, od něhož pochází naše síla!"

Měla 63 let, když po těžkém, trpělivě snášeném utrpení zemřela. Svými posledními slovy "Nebe, nebe" jakoby ukázala směr i svým 1.687 sestřám působícím v té době (v roce 1888) ve 422 ústavech nejen ve Švýcarsku, ale i v Německu, v Rakousku, v Chorvatsku, v Čechách, na Moravě, na Slovensku, v Maďarsku, v Itálii. "Blahoslavení milosrdní, neboť oni dojdou milosrdenství" (Mt 5,7).

Dnes působí více než 5.000 Milosrdných sester sv. Kříže ve školách, v nemocnicích, v domovech, ve farnostech - nejen v Evropě, ale i v Americe (USA, Brazílie), v Asii (v Indii, na Taiwanu), v Africe (Burundi, Uganda). Snažíme se s pomocí Boží uskutečňovat, co dala Matka Marie Terezie napsat na hrob čtyř sester v Římě, které zemřely po ošetřování nemocných tyfem: "Zcela ukřižovanému, proto zcela bližnímu - zástupkyně lásky Kristovy."

Sestra Pavla Křivánková

"Volksbegehren" nebo "vox populi"?

Dá se odhadnout, že požadavky rakouské iniciativy "My jsme církve" připadají průměrnému českému katolíku příliš odvážné a v našem českém prostředí těžko uskutečnitelné. Ale nedá se říci, že by něco podobného už u nás nezaznělo. Jan Jandourek v příloze Katolického týdeníku Perspektivy psal o možnostech laiků ovlivňovat personální obsazení duchovní správy, o spiritualitě rozvedených a místu homosexuálů v církvi.¹ Jeroným Klimeš v Katolickém týdeníku přednesl námět k úvaze, zda příčinou nedostatku kněží není povinný celibát.² Jiří Hanuš v revui Proglas obhajoval svěcení žen tak usilovně, až uznal za vhodné ujistit, že není ani proti svěcení mužů.³ Časopis Velehrad přinesl nezapomenutelné snímky žen v ornátech a k tomu nápadně nestranný komentář. To všechno bylo ještě před zveřejněním rakouské petice. Tu pak v rozhlase

uvítal Petr Kolář, a kardinál König v rozhovoru pro Katolický týdeník řekl, že to jsou sice požadavky nevhodné, ale nejsou namířeny proti církvi. Všechny tyto hlasy jsou tedy s peticí v určitém souladu.

Požadavky petice jsou naproti tomu v rozporu s Písmem svatým, se závěry Druhého vatikánského koncilu i s historickou zkušeností církve. Argumentovat Písmem je ovšem obtížné, protože organizátoři nebo příznivci petice mohou snadno namítnout, že Písmo se dá vykládat různě. Lépe už jde argumentovat koncilem, protože koncil ještě de iure uznávají, i když ho už de facto nerespektují nebo prosazují něco, co neustanovil. Historická zkušenost pak může ukázat, že takové požadavky, jaké nyní předkládá rakouská iniciativa "My jsme církev", byly často signálem vlčího útoku na Kristův ovčinec.

I. "Spolurozhodování místní církve při jmenování biskupů."

Způsob, jakým mohou místní církve spolurozhodovat při jmenování biskupů, formuloval už Pán Ježíš: "Proste Pána žně." (Lk 10,2) - Ale výběr konkrétních osob byl od počátku svěřen církevní autoritě. Kristus si sám vybral svých Dvanáct: "Ne vy jste si vyvolili mne, ale já jsem vyvolil vás." (Jan 15,16) - Pavel dává pokyn Titovi, aby "ustanovil v každém městě starší" (Tit 1,5). Druhý vatikánský koncil tuto praxi potvrdil: "... bytostným a výlučným právem příslušných církevních autorit je samostatně jmenovat a dosazovat biskupy" (Christus Dominus 20). Lumen gentium to upřesňuje: "Biskupové mohou obdržet kanonické poslání buď na základě zákonitých zvyklostí, které nejvyšší a všeobecná církevní moc neodvolala, nebo na základě zákonů, která tatáž církevní autorita vyhlásila nebo uznala, nebo přímo od Petrova nástupce." (LG 24) - Toto právo církevní autority se v dějinách církve často porušovalo. Do jmenování biskupů se vměšovala světská moc, u nás například komunistická diktatura. Byli-li současní rakouští biskupové jmenováni bez vměšování světské moci, pak si lze tento požadavek rakouské petice vyložit jako pokus omezit bytostné právo církevní autority nebo přímo papeže.

II. "Přístup žen ke kněžskému úřadu."

Umožnit kněžské svěcení žen znamená povolit něco, co neustanovilo ani Písmo ani koncil. Stoupenci tohoto požadavku tedy jednájí podle zásady "co není zakázáno, je povoleno". Pak je ovšem třeba ptát se po úmyslu, s jakým to dělají. Chtějí svěcením žen zabezpečit dostatek kněží? Ať si zjistí u reformačních církví, v nichž farářky jsou, je-li tam vyřešen nedostatek duchovenstva. Chtějí tím ženu ocenit a zrovnoprávnit ji s mužem? Ať si připomenou, že svátostné kněžství není žádná osobní pocta či odměna za zásluhy v životě církve. Nebo pouze chtějí schválně prosazovat něco, co papež a vedení církve odmítá? Můžeme svým rakouským bratřím ve víře posloužit zkušeností s tím, jak svěcení žen bolestně zkomplikovalo případ tajného biskupa Davídka.

III. "Spojování kněžského úřadu s celibátem... je možno změnit."

Ano, je to možné a tentokrát by to ani neodporovalo církevní praxi zaznamenané v Písmu. Avšak koncil znovu potvrdil povinnost celibátu pro kněze latinského ritu (viz Presbyterorum ordinis 16) a požadovat zde změnu by opět znamenalo prosazovat něco proti ustanovení koncilu. Je rovněž užitečné zamyslet se nad tím, jak by takové zdobrovolnění celibátu vypadalo v praxi, i kdyby ho řádná církevní autorita právoplatně povolila: jistě by se netýkalo kněží už vysvěcených, kteří celoživotní celibát již slíbili. Šlo by nanejvýš o možnost světit ženaté muže jako v církvích východních. Navíc v dějinách vidíme, že zrušením celibátu většinou začínalo zrušení nebo aspoň vážné narušení svátostného charakteru kněžství.

IV. "Pozitivní hodnocení sexuality."

Sexualita je široký pojem a rakouská petice našťastí upřesňuje, které její projevy by měla církev pozitivněji hodnotit. Tak například pro homosexualitu se domáhá "více lidskosti místo paušálního odsuzování". To by ovšem bylo třeba zmírnit slova Písma: "Já jsem Hospodin. Nebudeš obcovat s mužem jako s ženou. Je to ohavnost." (Lv 18,21-22) Pro regulaci počtů zase vyžaduje možnost "rozhodování podle svědomí", ačkoli svědomí má úkol rozeznávat dobré od zlého a nikoli rozhodovat, co je dobré a co zlé: "Pokud jde o rovnováhu mezi manželskou láskou

a odpovědným předáváním života, nezávisí mravní kvalita jednání jen na dobrém úmyslu a posouzení pohnutek, ale i na objektivních kritériích, které vyplývají z podstaty lidské osoby a jejích činů..." (Gaudium et spes 51). A jestliže petice místo "lpění na sexuální morálce" navrhuje "silnější důraz na jiné oblasti jako mír a sociální spravedlnost," pak se těžko ubráníme vzpomínce na organizaci Pacem in terris, která za komunismu upřednostňovala právě tyto oblasti na úkor lidských práv, svobody církve, jmenování biskupů apod.

***

Rakouská petice tvrdí, že jen splněním těchto požadavků "by bylo možno obnovit ztracenou důvěru." Důvěru koho v koho? Laiků v duchovenstvo? Nevěřících v církev? Nebo jen signatářů petice v ty, kdo by mohli, avšak odmítají jejich požadavky splnit? Německé slovo "Volksbegehren" není totéž co latinské "vox populi". To druhé měli zřejmě na mysli Otcové koncilu, když definovali: "Celek věřících se nemůže mýlit ve víře. Tuto svou neobyčejnou vlastnost projevuje prostřednictvím nadpřirozeného smyslu pro víru celého lidu, když od biskupů až po poslední věřící laiky dává najevo svůj obecný souhlas ve věcech víry a mravů." (Lumen gentium 12).

Karel Komárek

Poznámky:

1. J. Jandourek, Úvaha nad komunikací v církvi. KT 9 - Perspektivy 2, únor 1994, s. VIII
- J. Jandourek, Stará spiritualita a žádná psychologie. KT 51-52 - Perspektivy 12, prosinec 1994, s. VII
2. Jeroným Klimeš, Nepoctivý správce. KT 8, 19. února 1995, s. 7
3. Jiří Hanuš, ženy, ordinace a obavy. Proglas 1, 1994, s. 57-58.

60 let kostela v Brně - Židenicích

Farnost na východním brněnském předměstí, která byla zřízena teprve od 1. října 1953 a jejíž dominantou je moderní kostel připomínající svým vzhledem starokřesťanské baziliky, oslaví 27. října 1995 šedesáté výročí posvěcení této svatyně brněnským biskupem Kupkou.

S úmyslem postavit kostel byl v Židenicích založen spolek sice již v roce 1910, ale uběhlo plných 25 let, než se myšlenka stala skutkem. Svůj podíl na tom měla nepochybně i 1. světová válka. Hned od počátku narazil spolek na tuhý odpor a protesty proti stavbě kostela od nepřátel církve.

Mezi návrhy podanými ve 20. letech zvítězil nakonec projekt architekta Klaudia Madlmayera. Základní kámen kostela byl posvěcen v říjnu 1928, stavět se však začalo kvůli různým průtahům v r. 1932 a 27. října 1935 bylo dílo biskupským posvěcením dovedeno do konce.

V následujících letech se pořizovalo vnitřní vybavení a na věži byly zavěšeny čtyři zvony. U kostela byl postaven ještě farní dům, jako pastorační středisko budoucnosti. Říkalo se mu Norbertinum, protože v něm pak bydleli premonstrátský klerici. Premonstrátům z Nové Říše bylo totiž svěřeno prozatímní vedení duchovní správy (do zřízení samostatné farnosti). Vykonávali ji pak až do začátku 50. let - do doby likvidace klášterů. Za okupace byl jeden z kněží - P. Siard Nevrkla - umučen v Osvětimi. Jeho osobu si dodnes také připomínáme v názvu měsíčníku Stard vycházejícího od r. 1994.

Poslední válka se zapsala na kostele značnými škodami způsobenými bombardováním, a také rekvizicí všech zvonů. Nové byly pořízeny ze sbírek farníků a znovu zavěšeny teprve v roce 1955 (nejtěžší z nich váží 1265 kg).

V období totality, které se vyznačovalo potlačováním náboženské aktivity ve všech směrech, byla násilně ukončena také činnost spolku, který stál u zrodu kostela. Samostatnou farnost zřízenou právě v této době (1953) vedli dalších téměř 40 let diecézní kněží; řeholníci byli buď ve vězení nebo v internačních táborech. premonstráti se sem vrátili teprve v srpnu 1990 a dosud vedou duchovní správu farnosti, která dala církvi až dosud přes 20 kněží. Jeden z nich, P. Václav Klement, je nyní misionářem v Jižní Koreji.

Kostel sv. Cyrila a Metoděje je významnou památkou moderní meziválečné architektury. Svým bazilikálním pojetím (předsunutá arkáda, zvonice, rovný strop, členění lodí) se vymyká z obvyklého typu kostelů tohoto období. Za zmínku stojí i vnitřní výzdoba - především oltáře pocházející z brněnské řezbářské dílny bratří Kotrbů. Na první pohled upoutá uspořádání hlavního oltáře, který tvoří dvouramenný cyrilometodějský kříž. Na jeho spodní část - původní triptych s postavami českých a moravských světců - byl přikomponován v 60. letech nástavec se sochou Vítězného Krista. Pod ním je umístěna mezi sv. Cyrilem a Metodějem vzácná pozdně gotická socha tzv. Židenické Madony, která sem byla přenesena z kaple zničené za poslední války.

Oslava výročí kostela, na kterou všechny srdečně zveme, se uskuteční v sobotu 27. října 1995. Slavnou mši svatou v 10 hodin bude sloužit otec biskup Vojtěch Cikrle.

K této příležitosti vychází i sborník obsahující řadu zajímavostí z dějin i současného života farnosti. K dostání bude jednak na faře, jednak též v brněnských knihkupectvích Cesta, Donum a Zvon.

Eduard Severa

Drazí nemocní,

tak už nám nastal opravdový podzim. Večery už jsou dlouhé a ráno nevíme - je už konečně den nebo ještě noc? Často prší a dny jsou šedé a smutné. A tak tu pro Vás něco mám - veliký úkol! Jistě máte v rodině děti školou povinné, třeba dokonce prvňáčka nebo naopak vnuka, který jde na vysokou. Snad jste se doslechli o tom, že v Německu žádali, aby byly ze škol odstraněny kříže. Řeknete si - nic nového pod sluncem. Ano, máte pravdu, nic nového. Ale jaká je v tom tragédie! Cožpak nic nepřivede lidstvo k poznání, že bez Boha nemáme naději? Teď se mě možná zeptáte - a co my na tom můžeme změnit, udělat? Moji drazí, právě Vy můžete udělat nejvíc! Modlit se, prosit, obětovat své bolesti, všechno své utrpení za děti, ať už malé či větší nebo ty velké. A nejenom za ně, ale i za jejich rodiče, učitele, profesory; za všechny, kdo mají něco společného s výchovou, se školou, se školstvím. Ať dětem neberou víru, naopak! Ať jim pomáhají správně se orientovat, hledat a nalézat skutečné, pravé hodnoty. Sami jistě víte, jak je to důležité a jak málo je těch sepjatých rukou, které by našim dětem vyprošovaly milost víry. Minulý měsíc jsme si připomínali narození Panny Marie. 15. září byla památka Bolestné P. Marie. Po celý měsíc, vlastně po celý rok si stále znovu připomínáme, jak je nám Maria blízko, jak nás provází na každém kroku. Utečte se tedy k ní a spolu s Ní prostě Pána za naše děti na školách všeho druhu. Jak ráda Vás vyslyší - vždyť je to Matka! Každou Vaši bolest, kterou vložíte do jejích rukou, zahrne do svého Neposkvrněného Srdce a bude s Vámi prosit svého Syna. Dělá to stále - i bez nás, ale oč větší bude její přímluva, bude-li moci říci svému Synu: "Pohled' na tyto své nemocné, trpící - jak prosí za děti, které Tys tolik miloval a stále miluješ. Hrozí jim toliké nebezpečí, bojí se o ně, zachraň je!" A Pán pomůže, moji drazí, věřte mi. A nejen jim, ale i Vám. Moc Vás zdravím.

Sestra Pavla